

Fagplan

Palliativ eldreomsorg

Etterutdanning for helsepersonell ansatt i eldreomsorgen.

Verdighetsenteret
OMSORG FOR GAMLE

Innholdsfortegnelse

Innhold

Innholdsfortegnelse	2
1. Innledning.....	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Målgruppe	3
1.3 Formål.....	4
2. Utdannelsens innhold og oppbygging	4
2.1 Oppbygning og undervisningsformer	4
2.1.1 Heldigital.....	4
2.1.2 Kombinasjon av digital og fysisk.....	4
3. Læringsmål og tema	5
3.1 Hovedmål:	5
3.2 Tema.....	5
4. Kreditering.....	6

1. Innledning

Palliativ eldreomsorg er en etterutdanning som er skreddersydd for å heve nøkkelkompetansen hos helsepersonell i kommunehelsetjenesten og særlig ansatte i sykehjem og hjemmesykepleien

1.1 Bakgrunn

Verdighetsenteret sitt verdifundament er at sårbare gamle og deres pårørende skal møtes med verdighet, respekt og omsorg. Vi vektlegger sosial integrering og solidaritet, likeverd, gode holdninger og faglig og personlig kompetanse. Etterutdanningen Palliativ eldreomsorg har sitt utgangspunkt i hospicefilosofien og Verdens helseorganisasjon sin definisjon på palliasjon¹.

Om lag halvparten av alle dødsfall i Norge skjer på sykehjem, og om lag 15 % dør i hjemmet. Eldre som bor på sykehjem eller mottar tjenester fra hjemmesykepleien er sykere og har mer komplekse utfordringer enn før. Eldre pasienter skiller seg fra yngre, både medisinsk og psykososialt. De kjennetegnes av økt forekomst av organsvikt og redusert funksjon, både kognitivt, mentalt og fysisk. Disse aldersforandringene gir redusert reservekapasitet og økt sårbarhet. Dette krever mer av de ansatte som skal ivareta behovene for pleie og omsorg. Faglig kompetanse bidrar til økt trygghet hos pleiepersonalet, noe som er svært viktig når det gjelder ivaretagelse av pasienter i livets slutfase. I fagplanen har vi tatt hensyn til nasjonale føringer, Samhandlingsreformen, NOU 2017:16 På liv og død, Stortingsmelding 24 og Leve hele livet-reformen. Behovet for kompetanse innen palliativ omsorg i kommunehelsetjenesten er stort og økende.

1.2 Målgruppe

Etterutdanningen er rettet mot fagutdannet helsepersonell som jobber med sårbare gamle, for eksempel ved sykehjem, hjemmesykepleien, omsorgsbolig, legevakt og sykehus.

¹ «Palliasjon er aktiv behandling, pleie og omsorg for pasienter med inkurabel sykdom og kort forventet levetid. Lindring av pasientens fysiske smerter og andre plagsomme symptomer står sentralt, sammen med tiltak rettet mot psykiske, sosiale og åndelige/eksistensielle problemer. Målet med all behandling, pleie og omsorg er best mulig livskvalitet for pasienten og de pårørende. Palliativ behandling og omsorg verken fremskynder døden eller forlenger selve dødsprosessen, men ser på døden som en del av livet»

1.3 Formål

Formålet med utdanningen er å øke kompetansen til fagutdannet helsepersonell i møte med sårbare, alvorlig syke og døende gamle. Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om fysiske, psykiske, sosiale, kulturelle og åndelige/eksistensielle aspekter ved livets slutt.

2. Utdannelsens innhold og oppbygging

2.1 Oppbygging og undervisningsformer

Etterutdannelsen tilbys enten som heldigital, og i kombinasjon av digital og fysisk.

2.1.1 Heldigital

Den digitale etterutdannelsen består av to nettbaserte samlinger á tre dager, totalt 6 dager.

Undervisningen vil gjennomføres som selvstudier i læringsplattformen Canvas, i form av skriftlig tekst, undervisningsvideoer, interaktive quiz og diskusjonsforum. Den vil også bestå av direkte videoforelesninger og videomøter med diskusjon og erfaringsutveksling i Zoom. Det er ikke nødvendig å ha kjennskap til de digitale plattformene på forhånd. Våre kursarrangører vil være lett tilgjengelig under samlingene for å hjelpe faglig eller om det skulle oppstå tekniske problem.

2.1.2 Kombinasjon av digital og fysisk

Etterutdannelsen består av to deler på til sammen seks dager. Del 1 er på tre dager og gjennomføres digitalt med møter i Zoom og selvstudie som beskrevet over. Del 2 er på tre dager i

Verdighetsenteret sine lokaler i Bergen. Den fysiske undervisningen vil bestå av undervisning, gruppearbeid, refleksjon og noe praktiske prosedyrer. Alternativt ved eksterne oppdrag vil del 2 gjennomføres i oppdragsgivers lokaler.

3. Læringsmål og tema

3.1 Hovedmål:

Deltakerne skal:

- Kjenne til hospice-filosofien og sentrale begreper innen palliasjon
- Ha kunnskap om verktøyene forhåndssamtaler og palliativ plan
- Ha kunnskap om symptomlindring, spesielt i terminal fase
- Ha kunnskap om hvordan helsepersonell kan tilrettelegge for god palliativ omsorg for pasient og pårørende
- Ha kjennskap til kommunikasjonsmetoder i møte med pasient og pårørende
- Ha kunnskap om ivaretagelse av pårørende og etterlatte
- Ha kunnskap om ivaretagelse av hjelper
- Kunne reflektere over etiske problemstillinger og egen rolle
- Kjenne til hvordan helsepersonell kan ivareta pasientens åndelige og eksistensielle behov
- Kjenne til ulike kulturers syn på alvorlig sykdom og død
- Ha kunnskap om betydningen av en palliativ tankegang innen demensomsorgen

3.2 Tema

Det undervises i følgende tema:

- Palliasjon og livets slutt
- Forhåndssamtaler og palliativ plan
- Demens og palliasjon
 - Demens og palliasjon
 - Personsentrert omsorg
- Symptomlindring i palliativ og terminal fase
 - Dyspné
 - Angst og uro
 - Smerte
 - Kvalme og oppkast, obstipasjon og diaré
 - Delirium
 - Andre (vannlatning, kløe, kramper og munnstell)
- Symptomkartlegging ved bruk av ESAS og Mobid-2
- Åndelig og eksistensiell omsorg

- Sykdom og død i ulike kulturer
- Etikk
 - Behandling, underbehandling og overbehandling
 - Etisk refleksjon – SME modellen
- Hjemmetid og hjemmedød
- Stell av døde
- Kommunikasjon – Når samtalen er vanskelig
- Sorg og livstap
- Pårørende og etterlatte
 - Ivaretagelse av pårørende og etterlatte
 - Pårørende når ektefellen blir syk
- Ivaretagelse av hjelperen
- Ernæring
- Bruk av tvang i eldreomsorgen
- Frivillighet i palliasjon
- Kreft hos eldre
- Ved fysisk samling
 - praktisk trening i bruk av verktøy for kartlegging av symptomer og SME-modellen for bruk ved etisk refleksjon
 - relevante prosedyrer for eksempel bruk av smertepumpe

4. Kreditering

Undervisningen er obligatorisk, og etterutdanningen er godkjent:

- Som meritterende timer til klinisk spesialist i sykepleie/spesialsykepleie i NSF
- For klinisk fagstige i Fagforbundet og Delta